

Խմբագրատուներ բաց է ամեն օր (բացի առի օրերից) Ժամը 9-ից մինչև
2-ը: Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լրագրներով:
Յայտարարութիւնների բառին 2 կ, թելիպամների համար կրկնապատիկ:

—Բայց հայրիկ, շարունակեց Գօս-

կիրառողական գիտնականի Ա դասա-
տան քննութիւն տալ, նոյնպէս աչքի
առաջ ունենալով, ներկայ Ա դասա-
րաններում եղող աշակերտները մեծ
թիւը (110 հոգի), որոնք մի որոշեալ
տոկոսն էլ աչքաք է մնալ նոյն դասա-
րանում երկրորդ տարին էլ, թիֆլիսի
Ա. գիտնականի մանկավարժական խոր-
հուրդը որոշել է՝ առաջնակա 1888/9
թուին բոլորովին ընդունելութիւն չա-
նել գիտնականի առաջին դասարան
նոր մտնողները համար: Այն անձերը,
որոնք խնդրամատոյց են եղել 1888
թ. յունիսի 1-ից, իրենց որոշեալին
գիտնականի Ա դասարան ընդունելու
համար, հրապարակուած են դիմումներ
նրանք հա տաւանալու:

ԱՐՄԱՌԻՐԻՑ.—Մեր տեղական հայ
դպրոցներն առաջագիտութիւնը դէպք
ինքն է գրաւում ժողովրդին աւելի և
աւելի: Այսպէս օրինակ մտերքս պ.
Մանուկ Գէորգի—Օղորտեանը նուիրեց
դպրոցին տասն և մի բոլորի փող, որ-
պէս զի դա գործադրուի տեղիս տղա-
յոց և աղջկանց ուսումնարանն չքա-
ւոր օտաները համար հազուադաս առնե-
լու: Այդ մասին դպրոցները հոգաբար-
ձութիւնը յայտնում է իւր շնորհակա-
լութիւնը:

ՂԱՆԱՐԻՑ.—Այս տարի էլ Ղաւարի
երկսեռ ուսումնարանները տօնեցին
վարդանանց նահատակները տօնը:
Այդ օրուայ հանդէսը երկուսի էր բա-
ժանուած:—Հոգեհանգիստը թէ վար-
դանանց և թէ ուսումնարանի բարե-
րաները համար կատարուեցան եկե-
ղեցում, որի ժամանակ ուսումնարա-
նի երկսեռ օտանները երգեցին «Նո-
րահալ» վարդանանց շարականը և
ուսուցիչները մէկը տօնին պատշաճ
մի ճառ կարդաց: Քարոզ խօսեց և
տեղիս Աթ. յանրգը: Եկեղեցում եղած
հանդէսից յետոյ, հոգեհանգիստին
ժողովրդի խառն բազմութեան հետ
դիմեցին օրիորդական դպրոցի դահլի-
ճը, որ զարդարուած էր թագաւոր-
կայսեր, օրուան հերոսների և հան-
գուցեալ Գէորգ IV ի պատկերներով
ու աշակերտհիւներ ձեռագործներով:
«Պահպանեալ»-ը յետհանդէսը բացուեց
«Տէր պահպան զկայսրն մեր» մայր-
թանքով, երգուեցան ազգ. երգեր,
աշակերտները և աշակերտուհիները
կարդացին հայերէն և ռուսերէն օրա-
նաւորներ, հոգաբարձուները մէկը
կարդաց հայի ուսումնարանի տնտե-
սական մասին վերաբերեալ, իսկ տե-
սուէր ուսումնականին վերաբերեալ
և ամենից վերջը կայացան մըրանա-
կարաշխութիւն ու վիճակախաղ, ո-

րից գոյացաւ 135 ռ. արդիւնք:
Պ. Փելոյեանից ստացանք նրա
հեղինակած «Կորած Մարգարիտ» ա-
նունով վէպիկը, որին հեղինակը «վէպ-
նկարագիր» է անուանել, որովհետեւ
դա պատմելով մի վիպական պատմու-
թիւն, միևնոյն ժամանակ ըստական
մանրամասն կերպով նկարագրում է
Նոր-Բաղդադի վարքն ու բարքը: Գըր-
բոյիկն կցուած է մի փոքրիկ առաջա-
բան, որի մէջ յայտնում է իւր նպա-
տակը, այսինքն՝ եթէ ոչ լիովին, գէթ
ճանօթացնել հայ հասարակութեան
«մի ամբողջ բազմահայ դաւաճ վարք
ու բարքին և բարբառին, և հարկէ
համառօտապէս»:

Գրքովը տպուած է սոյն 1888 թուին
Մ. Գ. Խօտինեանից տպարանում. գեղ-
քը միջակ դերքով է և բաղկացած է
175 երեսից:

ՆԱՄԱԿ ԽՐԱՌՈՒՄ

... Խմբագիր.
Մարտի 22-ին, գէշթիւներին օգ-
տին տուած նուագահանգիսից, որ
տուեց պ. Վասիլ Մամիկոնեանցը, գո-
յացաւ զուտ արդիւնք. քառասուն բոլ-
րէ եօթանասուն կոպ. (40 ր. 70 կ.)
Ահա նուագահանգիսի հաշիւը:—

Պատուելած էին տոմսակիւնը 196
բոլորով, ծախսուած է 109 բոլորով. այդ
տոմսակիւնից չեն ծախուել 87 բոլոր-
ով, նուէրներ եղել են 7 ր. 65 կ.,
ընդամենը 116 ր. 65 կոպէկ:

Ծախք եղել է՝
Պ. Մամիկոնեանից վարձ 34 ր.,
կուրբ դահլիճին 25 ր., ամֆիթատրոն
տպելու և պատերին կապեցու 5 ր.
55 կ., աթոռները վարձ 4 ր., ծա-
ռանքներ և մանր ծախք 7 ր. 40 կ.,
ընդամենը 75 ր. 95 կոպէկ: 75 ր. 95
կ. ծախքը հանելով 116 ր. 65 կ.
մուտքից, պիտի մնայ ընդամենը 40
ր. 70 կոպէկ: Պատի մնայ ստուծ ենք,
որովհետեւ այդ գումարից միայն քսան
և հինգ (25 ր.) բոլոր է պատրաստի
փող, իսկ մնացած 15 ր. 70 կ.-ը ա-
պաւիկ է (նիսիս):

Ուղարկում ենք 25 բոլորին և խնդ-
րում հասցնել ուր որ հարկն է. իսկ
սպաւելները տաւանալու ենք՝ անմի-
ջապէս կուղարկենք ձեռք Գիւրգիսին,
որ շուտով կը ժողովուին տպաւիկ-
ները:
Խոնարհաբար խնդրում ենք մի ան-
կիւն շնորհել ձեռք պատուական լրա-
գրում երկրորդն և զետուծիւն հասա-
րակութեան:

Օհան. Շահաբադեանից
Պաւ. Տէր Ներսէսեանից
1888 թ. 31 մարտի
Գանձակ

բառից Սառան միւս կողմից. քիչ
սատանութիւն գիտէ, դեռ խելօք հայրն
էլ տէրտէրի մօտ կարգաւոր է զրկում,
որ աւելի սատանութիւն սովորի, զըր-
կիւր, զըրկը, գոցէ վերջը տէրտէք էլ
դառնալ և յողուտ փրկութեան հա-
մար երբեմն երբեմն պատառազ մա-
տուցանէ: Այնքան լիմարն ես, որ
ինչ ասում է դա, ինքը էլ հաւատում
էս. լսւ խելօքիւր յարմարեցել էք
մէկ մէկու, մէկ ձուկ համար նստել
մի երկնք այսմաւուրը էք կարգում:

—Բանը մէկ ձուկ է, Սառա, ասաց
Խէչօն, սիր ինչի՞ համար հակառակն
ես խօսում, այլ բանը սիրոյ, մար-
դավարութեան, քաղաքավարութեան
վերայ է: Գու չեմ տեսնում՝ թէ ես
քնչապէս եմ սիրում Գէորգին ու Մա-
նուկին, իսկի կը նկատուի—թէ խորթ
հայրն եմ նրանց, դու էլ սրա հետ
այնպէս պէտք է վարուես, որոշում
չպէտք է լինի այս երեխաների մէջ...
—Օհն, իսկոյն կարեց Սառան Խէչօն
խօսքը, չլինի թէ այդ ետ թողածն
էլ Գէորգի և Մանուկի դասը դասա-
ւորուի, դա ինչ կաթ է ծծել, որ քնչ
դառնալ...

ՆԵՐՈՒ ՕՐ ԳՕՐԻՈՒՄ

Ներիւ շարաթ առաջ մասնաւոր
գործիս պատճառով գնացել էի Գօրի:
Այս կարճ ժամանակամիջոցում, բա-
ցի սեփական գործերս կատարելուց,
կարողացայ օգտուել փոքր ազատ
ժամանակիցս, փոքր և շատէ Գօրու
հետ ծանօթանալու համար:

Միտեմ Գօրու համառօտ նկարագրել:
Գօրի գաւառական քաղաքը պատ-
կանում է թիֆլիսի նահանգին, չե-
նում է մի հովտի մէջ, Գօրի ձախ
ափի վերայ, թիֆլիսից 70 վերստ հե-
ռու: Քաղաքի մօտով անցնում է եր-
կաթուղու գիծը, որի հետ նա միա-
նում է մի երկաթեայ կամուրջով, որ
տարին առնուազն երկու անգամ նո-
րոգւում է: Քաղաքի մէջ տեղը բարձ-
րանում են մի քարաժայռի վերայ
հին միջնաբերդի աւերակները: Չնա-
խելով, որ քաղաքը կտրտուած է գե-
տակներով, բայց որպէս տեփական
քաղաք, Գօրու փողոցները ծածկուած
են մշտական փողով և կեղտով: Ա-
մեն տեսակ աղտոտութիւն թափւում
է փողոցներում: Թէպէտ փողոցներում
կան արներ, բայց այս արները այն-
քան անուշադիր են թողնում, որ
շուրջ նրանց մէջ շարաթներով մնա-
լով հոտում, կանաչում և բորբոսում
են մշտական փողով և կեղտով: Ա-
մեն տեսակ աղտոտութիւն թափւում
է փողոցներում: Թէպէտ փողոցներում
կան արներ, բայց այս արները այն-
քան անուշադիր են թողնում, որ
շուրջ նրանց մէջ շարաթներով մնա-
լով հոտում, կանաչում և բորբոսում
են մշտական փողով և կեղտով: Ա-
մեն տեսակ աղտոտութիւն թափւում
է փողոցներում: Թէպէտ փողոցներում
կան արներ, բայց այս արները այն-
քան անուշադիր են թողնում, որ
շուրջ նրանց մէջ շարաթներով մնա-
լով հոտում, կանաչում և բորբոսում
են մշտական փողով և կեղտով: Ա-

Մեծէ շատ փող կը նստէ գօրեցի-
ներին, եթէ նրանք այս արները մաք-
րելով, ջրին իւր բնական ուղիղ ճա-
նապարհը տալին հոսելու, որով թէ
գարաշտութիւնը կը վերանայ և
թէ փողոցները կը ջրուէին. սրանով
գոնէ նրանց թոքերն ու աչքերը կա-
զատուէին անտանելի փողոց, որ մա-
նաւանդ առաջանում է մշտական փը-
չող բամբակներից, որոնք Գօրու ամե-
նագաւառեալ ձեռքերի ասելով, օր չէ
լինում, որ չփնէին: Գօրեցի հինգ այս
հանգամանքի շնորհիւ է, որ Գօրին
սոցատ է գանազան վարակիչ կամ
ստրապիւլիկ հիւանդութիւններից:

Ինչպէս և բոլոր արեւելեան հին
քաղաքները, Գօրին էլ շնորհում է ա-
ռուցող կանոնաւոր յատակագիծը.—փո-
ղոցները նեղ և ծուռ ու մուռ են,
տները ցրուած են այս և այն կողմը,
մի քանիսը մինչև անգամ կանգնած
են համարեա փողոցի մէջ տեղը: Նոյն
իսկ նոր շինութիւնները շինվում են
առաջուայ նման. իսկ քաղաքային
ճարտարապետն ամենին ուշադրու-
թիւն չէ դարձնում, որ տները շե-
նութիւն կանոնաւոր գծով: Միակ կա-

լաւ, բաւական է, Սառա, ես լաւ
եմ իմանում, որ սա մի անգամ
փուշ է երեւացել քո աչքին՝ էլ օ-
գուտ չունի. պէտք է մի ճար մտա-
կել, եթէ սա մնայ քո ձեռքի տակ,
անպատճառ մի փորձութեան կը հան-
դիպու...

—Այ, էդ դու ես, էդ էլ քո որդին,
պատասխանեց Սառան լժճողաբար,
այս օրուանից կանուխ, ժամանակ
չկայ, երկուսը էլ գնացէք, հեռա-
ցէք իմ տանից, ապա թէ ոչ ինչ
պէս եմ կամքն է, այնպէս էլ կը վա-
րդանում...

—Սուս կաց, սուս աղաչում եմ, Սա-
ռա, խօսեց Խէչօն, ես քեզ մեղայ
եմ գալիս. թող քո խօսքը լինի, և
սէր Աստուծոյ, ինչպէս ուզում ես՝
այնպէս արա, սպանիւր այս երեխային,
միայն այդպէս խօսք մի ստիլ, ամօթ
չէ, մենք սպանուած այդ ու կին ենք,
միթէ ես կարող եմ քեզանից բաժա-
նուել...

—Ոչ ուրիշ արտի լինէր, պատաս-
խանեց Սառան, էդ, էդ, էդ, աչ-
քերը չուրով դէպի Գասպարը, գեռ-
մէքեռու հոտ թողածը տեսնում ես, քնչ

նոնաւորը դրանց մէջ մեծ փողոցն է,
որ միւսները տարբերվում է իւր լայ-
նութեամբ և ուղղութեամբ: Բաւա-
կանանալով սրանով՝ անցնենք բնա-
կեանքներ:

Թէպէտ հնում Գօրին վրաստանի
կեդրոններից մէկն է, եղել, սակայն
այժմ բնակիչներն մեծ մասը կազ-
մում են հայերը: Սրանք, ինչպէս
պատմում են, Անիի գողթականներից
են, բայց կորցրել են իրենց մայրենի
լեզուն և խօսում են վրացերէն: Բայց
ոչ միայն հասարակ ամբողջ, այլ
նոյն իսկ քահանաներն էլ իրենց մէջ
ըստ սովորութեան խօսում են վրա-
ցերէն:

Մինչև անգամ եկեղեցում խօսում
քարոզը շատ անգամ թարգմանվում
է վրացերէն: Հայերը այստեղ 700
ծուռ են կազմում: Ունեն հինգ եկե-
ղեց և վեց քահանայ: Ունեն և մի-
դասեան երկսեռ ծխական դպրոց,
Օտարադասաններից երեք կամ չորս ե-
կեղեցի կայ Թուրաթաւանների համար
և մէկ հատ էլ լատինադասան կա-
թոլիկների համար: Վերջինեալ հինգ
հայ եկեղեցիներից միայն երեքն մէջ
կատարվում է ժամասացութիւնը, իսկ
միւս երկուսը ծառայում են որպէս
ուխտատեղի: Շատ ցուալի է, որ այս
եկեղեցիներից մինը—«Համբարձման»
անունով կառուցած եկեղեցին փա-
կուած է և անուշադիր է թողնում,
որից հետզհետէ քանդվում է, իսկ
նրա գաւթիւնը գտնուողների համար
էլ արտաքին է դարձել նրա շրջա-
կալը: Լաւ կը լինէր, որ այս եկե-
ղեցու վերայ ում որ անկէ է ուշքը
դարձնէր որ Գօրու անուշադիր դա, մա-
նաւանդ որ պատմեցած եկեղեցիներն
լի մէջ իւր չքնաղ կերտուածքով նա
տարբերվում է միւս հայ եկեղեցիներ-
ից: Գօրեցի կը գայ ժամանակ, որ ե-
րեք եկեղեցին գօրեցիներին բաւակա-
նութիւն չի տալ և կը հարկաւորուի
նաև այս եկեղեցին. շատ ծախս
հարկաւոր չէր լինել, եթէ գօրեցիներ-
ը ցանկանային նորոգել: Այս եկեղե-
ցու գաւթիւնը եղել է մի ծխական
դպրոց, որը շինութիւնը կառավարու-
թեան տրուած է գիւնդուրտնոցի համար
տարեկան—1200 բոլորի վարձով, իսկ
ուսումնարանը տեղափոխել են այս-
տեղից Մայր եկեղեցու (յանուն Սբ.
Աստուածածնի) գաւթիւր: Սակայն այս-
տեղ ևս ուսումնարանի շինութիւնը
անյարմար լինելով, քանգել են և
մտադիր են շինել նորը: Ինչպէս հաս-
տատ լիմացայ, Ալեքսանեան եղբայր-
ները նուրբել են յօգուտ շինութեան
5000 բոլորի: շինութիւնը պիտի կա-
ռուցուի սկսած առաջինից աւելի կամ

խայտառակութիւն է բաց անում այս-
պիսի հրաշալի օր...

Խէչօն Գասպարի ձեռքից բռնած
գնաց դուրս, իսկ Սառան դեռ խօսում
էր և հետզհետէ տաքանում:

Գ.
Լաւ է անապատում բնակիլ, քան
անգամ, լեզուանի և բարկացող կնոջ
հետ—ասում է սուրբ գրքի մէջ, Սե-
րով ամուսնութիւնից աւելի քաղցր
կենակցութիւն չկայ աշխարհումս, և
ոչինչ դառն՝ քան անկէր ամուսնու-
թիւնը.—վկայում է ժողովրդական մէկ
ուրբը առած: Ո՛չ մի դժուարակիր տա-
ւապանը, ոչ որեւիցէ դառն հանգա-
մանը, որ պաշարում է մարդը չէ
կարող չտկարացնել իւր սպանիւր ազ-
գեցութիւնը՝ իւր կոշտան հաւատարմ
ամուսնական ընկերութեան առջև:
Ամուսնական փոխադարձ սէրը առ-
նական ժամանակ վայելչացնում է
նրա շրջանը, և անապատութեան ժա-
մանակ առաքելանցում է: Այլը չէ
զգում իւր վշտերի ցուր, երբ նրանց
լուսնում և արտում են իւր հաւա-
տարմ կնոջ ձեռքերը: Կնոջ չէ գգում
իւր սրտի կսկիծը՝ երբ այլը իւր ձեռ-

մայիս ամսիններից թէպէտ շինութեան
յատակագիծը պատրաստել է պ. Մ.
Սալամբէկեանը, բայց անհամապա-
տասխան գտնուելով տեղի դրութեան
(որովհետեւ յատակագիծը պատրաս-
տելուց յետոյ շինութեան տեղի հա-
մար հոգաբարձութիւնը աւելացրել է
40 ք. սաժ. տեղ էլ, որ գնուել է
հարեանից 700 բոլորով), կազմուել
է նոր յատակագիծ: Յոյս կայ, որ դըւ-
րոց կառուցանողները կը հոգան ամեն
կերպով յարմարացնել շինութիւնը
գալուցի պէտքերին թէ առողջապա-
հական, թէ տեխնիկական, թէ լուսոյ
և թէ օդափոխութեան վերաբերմամբ:
Ուսումնարանը լինելու է երկարական,
բաղկացած 10 սենեակներից երկսեռ
երկդասեան դպրոցի համար: Սակայն
որչալի մեզ յայտնի է, 5000 բոլորին
մի այսպիսի շինութիւն կառուցանելու
համար բաւական չէ: Ուստի հաւատա-
ցած ենք, որ երեքը պա. Ալեքսանեան-
ներն այս իրենց ձեռնարկած գործը
կենսականաւ չեն թողնել, այլ կաւար-
տեն դարձեալ սակաւսնորը լրացնե-
լով: Նոյն իսկ Գօրու հասարակութիւնն
էլ մենք կարծում ենք, կ'նպաստէ
այդ գործին, որ իսկապէս իւրն է:
Այժմ դասաւանդութիւնը կատարվում
է մասնաւոր տան մէջ, որ մինչև ուս-
ումնական տարուայ աւարտը 100
բոլորով է վարձած: Աշակերտների
թիւը հասնում է 112 հոգու, որից 72
տղայ և 40 աղջիկ: Ուսումնարանը
պահպանվում է հետևեալ աղբիւրնե-
րով: 1200 ր. ստացվում է «Համբարձ-
ման» եկեղեցու գաւթի շինութիւնից,
1200 ր. մայր եկեղեցուց, իսկ միւս
եկեղեցիներից իւրաքանչիւրը իւր կող-
մից տալիս է 70-ական բոլորի, ըն-
դամենը 2540 բոլորի: Կերակր. օրերը
սբ. Աստուածածին Մայր եկեղեցում
եղում են աշակերտները, սբ. Ստե-
փանոս եկեղեցում (շինուած 1741
թուին, որպէս ցոյց է տալիս վրացի
արձանագրութիւնը) եղում են Գօրու
ուսուցչական սենեակներից: Այս Ստե-
փանոս եկեղեցուց, իսկ երբորդ եկե-
ղեցում ոչ մի երգող չկայ: Լաւ կ'լի-
նէր, որ դպրոցի հոգաբարձութիւնը
մի քանի աշկերտ էլ նրանց տար
քանի որ այս եկեղեցին ներթափա-
գնում է դպրոցներին:

Մայրցից, որ հայր Տէր Ստեփանի շը-
նորհիւն է, որ սեմինարիայի աշակերտ-
ները երգում են եկեղեցում, բայց սրա-
նով չէ օհմանաւորակվում հայր Ստե-
փանեանի գործունէութիւնը. նա մաս-
նակից է և շատ անգամ շուրջ է տալիս
Գօրու շատ աղաչին գործերին. օր հո-
գեւոր դպրոցի շինութիւնը, յօգուտ 95-
թով է սրբում արտասուքը նրա աչքե-
րից... Ընդհակառակը՝ անսէր ամուս-
նական կիսներ ինքն ըստ ինքեան մի
անտանելի թշուառութիւն է արդէն, որ
չէ կարող երեքք ամբողջ ոչ ոսկին,
ոչ արծաթը, ոչ փառքն ու մեծու-
թիւնը: Վաղաժամ մահը, որ ա-
ռաւորելով է այդպիսի թիւնակ
կենցաղավարութիւնից, կարող է մի-
այն վերջ տալ այնպիսի անբնական
վիճակին, գերեզմանի մէջ ամբողջ-
լով երկու ամուսնաներից նրա մարմն-
ը, որ իւր մէջ կրում էր մի գգալուն,
մի քնքար սիրտ, որ չէր կարող տեւել տա-
ւորակի կուպուտութիւնների, հանդու-
րելի տակ կուպուտութիւնների, ու-
րից աստուածային օրէնքով գերա-
զանց սիրոյ, օղնակաւորութեան և մը-
կնթարութեան սպասելիքներ ունէր...
Այսպիսի հակառակ պատահմանց ժա-
մանակ, բարոյական օրինաց կարգը
խայտառակելով կանոնաւոր ներգործու-
թիւնից, ուժգնապէս շարժում է այն-
պիսի մի աղնիւ սրտի աշխարհը և
քայքայելով նրա կազմուածքը տա-
րածում ծանկում է հոյի ներքև:
(Կը շարունակուի)

Օրպէն պատարը, որ պտի կոշուկ
ս'ի բր ունէ հան Պապի ան, տե՛նե-
նոր պտի հաղորդակցի կուսմեա-
բաղաքին հետ, և այնտեղ ջուրը
տի բերելի հեռաւոր աղբուրից, Պա-
տի, որ պիտի հաստատուի երկա-
շապահին քարգերութիւնը, ամ-
նապէս պտի... Ծեծուած Թուղթից
ուռուցի:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

ԲԵՐԼԻՆ, 4 Ապրիլ. — Կայսրի առողջութիւնը վատացաւ, բրօնխիտ և տենդ երևեցան:

ՊԵՏ. — Իւելեգատներէ կառավարութեան պահանջելու վարկի քանակութիւնը որոշում են յետոյ միլիոն:

ԲՈՒՔՍՐԵՍ. — Ֆէրբանիցայի մօտ արիւնահեղ կռիւ պատահեց խռոված գիւղացիների և զօրքերի մէջ:

ՊԱՐԻՉ, 5 Ապրիլ. — Ժիւ-Ֆէրբին Եպիսկոպոս երէկ խօսեց մի ճառ, որի մէջ Բուլանտին անուանեց ալըստամբ գինուոր: Պաշտպանելով օտարութիւններու կուսակցութիւնը, ճառարարը խոստովանեց, որ պատգամաւորների ժողովը ի չարքն գործ գրեց միլիտարական վերջին ճգնաժամը: Այնուհետև մի քանի խօսք ասելով սենատի պաշտպանութեանը, Ֆէրբին շարունակեց. «Ներկայ ճգնաժամը ցոյց տուեց, որ ուղղակի ձայն տալը անսխալական չէ և մատնացոյց է անում միայն պատգամաւորների ժողովը լինելու վտանգի և սենատի պահպանութեան անհրաժեշտութեան վերաբեր: Իրերի ներկայ գրութիւնը դեկտեմբեր 2-ի պաշտպանական համարեց ճառարարը: Այնուհետև Ֆէրբին այն կարծիքն յայտնեց, որ նա պիտի աշակցէ Ֆլոգէի կարենէին, բայց խնդրում է նրան բուլանտինի վերաբերմամբ բռնել գործնական և պատերազմական դիրք և հրաւիրում է Ֆլոգէին կազմելու հասարակապետական կոնսիտրացիա կենտրոնական և պրեզիդենտական շարժման դէմ: Կեսարականութեան վերադարձին, ասաց ճառարարը, կը հետևէր արտաքին պատերազմը մենք կը կորցնէինք Եւրոպայի յարգանքը, եթէ 40 տարուայ ընթացքում երկրորդ անգամ միջակ ոլորը ընդունէինք հանձարի տեղ, Կատեխիսային՝ Վաշինգտոնի տեղ: Այնուհետև Ֆէրբին ասաց, որ Հայտարարում է բուլանտինի լրագրիներին իւր անձի վերայ արած յարձակումներով, ընդունում է այդ յարձակումների պատիւն ու վտանգը բայց հրաւիրում է բոլոր բարիքադաբացիներին վեր կենան պատերազմելու: Կեսարականութեան դէմ, որ Ֆրանսիայի պատմութեան մէջ միշտ ամօթալի և արիւնահեղ հետքեր է թողել:

Բուլանտին Հիւսիսային դէպարտամենտի ընտրողներին ուղղած շնորհաւորական նամակի մէջ կրկնում է, որ նա պահանջում է պատգամաւորների ժողովի արձակումը և սահմանադրութեան վերաքննութիւնը, որի համար անհրաժեշտ կլինի վարչական ժողով հրաւիրել: Ի վերջոյ Բուլանտին ասում է, որ բաւական չէ հասարակական հրապարակումը:

ԲԵՐԼԻՆ. — Կայսրի առողջական վիճակը ծանր վտանգ է պատճառում. կայսրը բրօնխիտի հիւանդութիւն ունի, որ զուգընթաց է սաստիկ տենդի հետ. հարկաւոր եղաւ մի քանի անգամ փոխելու շնչառական խողովակը: Պաշտպանութիւնը և շատ բարձրաստիճան անձեր: Թագաժառանգը երկար ժամանակ մնաց Շարլոտենբուրգում: Բիսմարկը կէս ժամ միայնակ մնաց կայսրի մօտ, յետոյ երկար խօսեց թագաժառանգի հետ:

Կէս օրից յետոյ իշ. Բիսմարկի մօտ միլիտարների գալուտին խորհուրդ կայացաւ: Ամբողջ օրը պաշտպան շուրջ կանգնած էր ամբողջ: Լըրադիները չեն թագնաւում, որ կայսրի գրութիւնը վտանգաւոր է, «Nordd. Allg. Zeit.»-ը ասում է: որ հիւանդութիւնը տեղական բժշկական օրոգիները կորցրեց: Բօքսան թող տրամադրութեան մէջ է:

Իմբազեր-Հրատարակիչ: ՍՊԱՆՏԱՐ ՍՊԱՆՏԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արդէն լոյս տեսաւ

ՏՄԲԼԱՉԻ ԽԱՉԱՆԻ

Ֆէյլիտոնները

Առանձին գրքովով՝ փոփոխած և աւելացրած, ԽԱՉԱՆԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ ԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: Վաճառվում է՝ ԲԱՐՈՒՄ. Տիգրան Դոնդալուս-դեանի մօտ, ՇՈՒՇԻ — Հոգեւոր Տեսչութեան տպարանում, ԹԻՖԼԻՍ. Մ. Եփ. Ծատուրեանի լամպաների մագազինում Ս. Աղամալեանի մօտ և ԴԱՐԲԱՆԻՍ՝ Մ. Կ. Մելիք Շահնազարեանի մօտ:

Գինն է պատկերով 45 կոպ.:

առանց պատկերի 35 կոպ.:

(Ա.) X—17

ՊՕՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐԻ

Երթեկութիւնը պատերազմական-վերական ճանապարհով

1887 թ. նոյեմ. 15-ից—1888 թ. մայիսի 15-ը:

Թիֆլիսից դուրս է գալիս

Հինգ հոգու տեղ ունեցող կարէտը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող կարէտը դուրս է գալիս առաւօտեան ժամը 8-ին, գնդերում է Միլիտար-յարանում և միւս օրը երեկոյան ժամը 8-ին հասնում է Թիֆլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

Հինգ հոգու տեղ ունեցող օմնիբուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գնդերելու, միւս օրը, երեկոյան ժամը 7-ին հասնում է Վրացիկապոլիս:

Վրացիկապոլիսից

ՆԱԽԱԳԻՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

Նոյն առաւելը երթեկութիւնը Բաթումից Օդեսայի և Կ. Պոլսի մէջ:

Բաթումից գնում է

Հինգ շաբթիւն երբ. — Կէս օրուայ ժամը 4-ին, ուղիղ գծով, Նովոբախչի և Կերչի վերայով:

Շաբաթ օրերը. — Երեկոյան 8 ժամը, շրջանառու ընթացքով, բոլոր նաւահանգիստները պատահելով:

Ներկա շաբթիւն երբ. — Երեկոյան արտասահմանեան գնացքով Կ. Պոլս:

Բաթումից գալիս է

Ներկա շաբթիւն երբ. — Կէս գիշերուայ մօտերը, Օդեսայից, շրջանառու ընթացքով:

Ուրբաթ երբ. — Առաւօտը, Օդեսայից, ուղիղ գծով՝ Կերչի և Նովոբախչի վերայով:

Շաբաթ օրերը. — Առաւօտը Կ. Պոլսից:

Փոխելից գնում է Բաթում

Ներկա շաբթիւն երբ. — Սոխումից շրջանառու նաւը նաւահանգիստ գալուց յետոյ:

Հինգ շաբթիւն երբ. — Առաւօտեան ժամը 9-ին, Ղրեմ-Կովկասեան ուղղաճիւղը շրջանառու միայնալու:

Շաբաթ օրերը. — Առ. ժամը 9-ին, Ղրեմ-Կովկասեան և Բոնիֆիկա-Սիմաթիան շրջանառու շրջանառու միայնալու:

Բաթումից գնում է Փոխելի

Ուրբաթ և Կիրակի օրերը. — Նաւը դուրս գնալու ժամը որոշվում է Բաթումի նաւային գործակալութիւնից՝ նաւը փոխելից գալուց յետոյ:

Բացի այդ, ամեն շաբաթ փոխելի գալիս են Օդեսայից և Ղրեմ-Կովկասեան գծի նաւահանգիստներից որոշեալ ժամանակի ապրանքակիր և մարտակիր խառն նաւեր՝ Կիրակի օրերը երեկոյան և գնում են Բաթում: Երկու շաբթիւ օրերը, երեկոյան գործառնութիւնները վերադառնելուց յետոյ, իսկ Բաթումից՝ ուրբաթ օրերը երեկոյան, որ մտնում է Ղրեմ-Կովկասեան նաւահանգիստները, եթէ կարելի լինի, մտնում է և փոխելի:

Վաճառվում են

ԱՆՎՏԱՆԿ

ՇՎԵՏԱԿԱՆ

ԼՈՒՑԿԱՆԵՐ

(ԱՅԵԼՏԿԱՅ ՇՈՒԿԿԱՅ)

Կատարելագործուած, սպիտակ բոյով, ամենաէական գներով: Մեծ քանակութեամբ առնողներին մեծ զիջումն է լինում:

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Գ. Բ. ՏԵՐ ԱՍՍ.

ՏՈՒՐՈՎ ԵՒ ԸՆԿ.

ԹԻՖԼԻՍ. Վերայում.

50—42

Լոյս կը տեսնի 1888-ին առանձին գրքով

Գ. ՉՈՒՐԱՐԻ

ԲԱՐԵՑՈՐԾՆԵՐ

ՄԱՀՏԵՍԻ ՍԱԳԻՍ

ՄԻ ՎԱՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՓԵՐՈՒՍԾ ԿԵԱՆՔ

Երկերը միասին: Բաժանորդագիրը 1 բաժնի է ընդամենը: Բաժանորդ գրուել կարելի է միմիայն «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը: Օտար քաղաքներից գրելու են «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեանը այսպէս. Тифлисъ, въ редакцію ежедневной армянской газеты «Норъ-Даръ».

(Խմ.) X—49

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱՎԱԳԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթեկութիւն Մարսէլի և Բաթումի մէջ:

Հինգ շաբթիւ, ապրիլի 13-ին, «ԳԱՆԼԻՍ» (Gaulle) շոգենաւը, նաւապետ «ԳԱՐՐԻԳ» (Garrigues) դուրս կը գալ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսոն, Կ. Պոլիս և Մարսէլ:

Տեղեկութիւնների համար գիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԳԱՐՍԻՆՈՒՆ, Թիֆլիսում՝ պ. ՌԵՆՈՒՆ, նախկին գալերէյա Արժրուներին № 103.

2—1

Մամուլի տակից դուրս եկաւ

Ս. ՓԻՆՈՅԱՆՑԻ

ԿՈՐԱԾ ՄԱՐԿԱՆԻՑ

ՎԵՂ-ՆԱՐԱՐԻՐ

Նոր-Բաղդէդի վարք և բարքի

Գինն է 50 կոպէկ.

Կարելի է ստանալ հեղինակից հետեւալ հասցեով. Ново-Баязетъ, учителю Саркису Пилосианцъ.

5—1

ԿՕՑԼԻԲԻՐ ՍԱԼՍԱՊԱՐԵԼԵԱՆ ԷՍՍԵՆՑԻԱ